AZALPENAK

ERANTZUNA

LAUAXETA

III

Neure irizketa onetan, klasikuak aintzakotza aŕtu dodazala, ezin ukatu. Duayek euŕez euki-aŕen, oleŕkari txaŕak asko dira. Ovidio gan asi ta gauŕ zenbategana eldu-ko gintzakez, duat asko eukiŕa, alpeŕik nastu dabezan ixenak zenbatuterakuan.

Klasikuak ainpagaŕijak eta bide-erakusliak yakuz, baña ¿zelan neuŕtu nor klasiko dan, nor ez? Arlo zail batean saŕtuko gintzakez. Etxat iñoz aztuten Novalis idazliak esan ebana: "Oleŕki-gai onena egi-utsa". ¿Egija zer? Auxe iŕaundu eutson Josu'ri epale batek. Geure adimenak atseden dagijanian beragandik at dagozan gauzetan, egija sortuten yaku.

Baña beste egi batzuk bere ba-dira. Geure adimenaren baŕuban egi asko dira, ixadijan eutsikairik euki ez-aŕen.

Eskubakin ikutu aldoguna ezeze zerbait geyago auŕkiŕu geinke. Irizketan dabiltzan askori jazoten yake: neuri egija dala uste yatana, egija ixango, besterik ez.

¿Eta ixadiz-beste diran egijak?

"Au geitxo esatea" da, "Orixe" neure oleŕkijaren uaŕetan jaŕi eban, ¿bai?, eta gogai oneik sortu yataz. Gixa-maŕerik ezta ixango ludijon ain garbirik, baña ixan litzake. ¿Egijaz mokoz-moko idatzi nebana? Ez, antzik bere. Musuak otoi bijuŕtze ndirala edo ez, neure asmukua ezta, diñuadana egi-antzekua bada. ¿Goguaren toles-aŕtian idoro biaŕ dirala olako oldozkuna? ¿Milingak dirala? Bai-edo.

Bertso latz eta uleŕkaitz batzuk "Maŕae Kutuna,,'n ixango dira. Gura dozunian pilaka erakutsiko dautzudaz bertso latzak Fr. Luis de Leon'en neuŕtitzetan. Oŕek eztau gaŕantzi andirik irizketa bat egiŕerakuan. Oleŕkarijaren arima atzaldu biaŕ da, zelako artegatasunak darabiltzan edo oleŕki osuan poesirik dagoenentz.

Saboi-apaŕez egin dagikeguz oleŕkijak bere, egun baterako baño eztiran ixango, ta ¿zer? Kutsu ona itxiŕen ba-dauskube, ordu onean betoŕz. Oleŕkarijak eztauz oleŕkijak egiŕen bestientzat beretzat baño. Bakotxaren goguak bertso bat egiŕia eskatuten dausku, ta bijot-zikutubak kanpora uŕteten dausku.

France'ko trizketeak egin ebezan Boileau eta beste amazortzigaŕen eundikuak ziran olakoxiak. Bertso au latza. Utikan oleŕkija. Beste onetan Kphrodite jantzi zurijegiz jantzi dau, apaŕ-atzekoz barik. Oleŕkari txaŕa. España'ko Hermosilla, Moratin eta abaŕ arein antzeko ziran, "Neoclasicos" eritxoen.

Ordutik ona baŕiz irizketa bidiak zabaldu dira. Ludiko gora-berak naste andijak euki dabez, goguak artegiak dira. Adan etzan artega ibiliko lenengo egunetan, Aren oleŕkijak bai bake-girua eukiko. Baña urtiak juan urtiak etoŕi, gerokuak, ezeilkoŕtasunak, zadoŕak jo gaŕube.

Gusti oŕeik oleŕkijetan atzaldu dagikeguz. ¿Zegaŕik ez?

Neure oleŕkijetan ondoen irakuŕi dauna, Estefania abea. Aren iritxija neure kutxan daukot. Ez "Razon y Fe" aldizkingijan argiŕaldu ebana. Aren onduan sakona neuri bidalduba. Oleŕkiz-oleŕki azteŕtuten dauz.

Irizketa oŕetan ondo igaŕten dau Estefania abeak, batzutan neure gogua bake-giruan zala, beste batzutan baŕiz laŕi. Ordu bakotxari zoŕ-yakozan bertsuak uŕteten yatazan.

Eta geyago. Saŕi askotan zentzuz aldenduten nintzan klasiko tankeratik. Oleŕkijak "escultura" ezeze "musical" bere ixaten dira. Mueta bi oŕeik eleŕtijetan dagoz.

Maŕasun oleŕkijak, azkenean zirikadea daroyenak, ikusiko dozu zelan irakuŕiko dabezan. Oraindik aldi gitxi, eŕitxu baten entzun neban neure maŕe-kantatxu bat, ersi edeŕez atonduta. Gastiak abestuten eben. "Mao Goŕija" zan. ¿Zegaŕik ori? Maŕasun nayak eta samiñak bardiñak diralako bijotz gustijetan, baña "Artxanda'n" deritxon oleŕkikuak ez ostera. Areik neure oldozkunak dira, beste bati baŕiz "Artxandan" bazkaltzeko zaletasuna baño ez leikijoke sortuko.

Jakingo dozu, biaŕ-ba neuk baño obeto. ¿Gauŕ Victor Hugo'ren oleŕki landurik nok irakuŕten dau? Musset ostera askok eta askok. Heine'ri jazoten yakona. Onen oleŕkijak urtero-urtero argiŕaldu daruez, baña Klopstck'ren oleŕkijak eztozuz ikusiko. ¿España'n zer jazoten da? Becquer en "Rimas" umekonduak bere irakuŕten dabez, Nuñez de Arce ixan zala bere eztira gomutetan.

Milingarik ez emekirik eztago, egija joten dozunian.

(Jaŕaŕuko.)

ERRIJETATIK

OTXANDIANO

AUŔEKUAK ESANA.—¿Zer da, ba, zubek egiŕen dozubena? Urak akaŕiko zendubezela; Olaeta'ra bidia egingo zala; osalari baŕija ixentauko zendubela, lengo sarari biaŕ yakon sarija emon da gero; osakayak (botikak) txiruentzat merkatuko zirela; geldi dagozan biargiñai zeregiña bilatuko yakola... Zubek esaneko erdija baño geyago ¡txolt!

Arpegija garbi
Praketan zulo bi.
Mundu gustijak daki
"Prakazar" dana ori

AU BE EUREK ESANA.—Okeŕunak zaldu; zorijoneko bidian lengilia ipini; eŕtuntzak (katiyak) apuŕtu ta azkatasuna zabaldu; zorijoneko bidian bangilia ipini; eŕiko ogasunag zaindu gosiaz iñor eztedin galdu...

GUK DIÑOGUNA.

Guk ez egiña, egin
Guk ez jakiña, jakin
Mutil altsu oŕekin
Juan leiteke uŕin.

AU BE GEUK ESANA.

Postuŕia eginda dau
Emetik Udal-etxera
Koŕikan zeñek ariñau,
¡Kontuz! ¡Ointxe! Bat, bi, iru ¡lau!

BEGIRA DAGOZANAK.—Euren arteko ariñeketa ortan ¿nor ixango ete-da txaeldun?

ANBOTO.

MAÑARIA

JUAN-ETOŔIJAK.—Igandian juan zan, Sabin-Etxia'n egin zan batzaŕera, Teleria''taŕ Kuireka (Ageŕe'ko Ziriako) emengo U.-B.-B.'ko lendakari zintzua.

—Aramayona'ra juan ziran Solaguren'daŕ Jon eta Lete'taŕ Lone neskatil abeŕtzaliak.

—Igande aŕatsaldian, Aŕasate'tik etoŕi zan, Dolara'taŕ Koldobika jaupari aguŕgaŕija.

—Burgos'tik etoŕi ziran "Uŕljena" jaya igaroten, Goŕi'taŕ Markelin eta Bernaola'taŕ Eŕapel (Etxandi'ko Eŕojail). Bijok, aŕgin eŕimiak.

—Pasai-Zabaldik etoŕita, egun batzuk igaroten aurkitzen da, Kerexeta'taŕ Terese anderea.

—Iruña'n egun batzuk igarota, lengo astian etxeratu zan Askorbebeŕia'taŕ Pantzeska mutila.

URKIOLA'RA. — Igandian, "Uŕijena" ereisten yakon jaire, eguraldi txaŕa ixan zan aŕen, naiko notin juan zan. Geyenak, taŕantez juan ziran. Eta, ango deunetxe entzutetsuban, egun oŕetan beti egin oi diran lako elizkixun edeŕak egin ziran.

Andoni deunak, maŕale asko ditubez.

LUGIÑAK. — Gure lugiñak, ira-ebaŕen zintzo-zintzo diñardue. Ta ibili be egin biaŕ; lasteŕ, artoak eta gaztañak etxeratzen asteko be.

MIREN-ALABAK. — Igandian, Miren-alabak, ileroko Jaunartziaz batera, elizkixun edeŕa euki gendun.

KANPANTOŔE BAŔIJA. — Dima'ko Oba auzotegikuak, euren elexatxuari kanpantoŕe baŕija egiŕeko asmua artu dabe. Ta, toŕe ori, Mañaria'ko aŕijaz egin biaŕ dala-ta, "Bidekurutze" basetxeko landan, emengo ta Ixurtza'ko argin batzuk, oŕetarako aŕlantzen asi dira.

JAYA.—Iloren 21'gn. Urtsule deuna'ren eguna dalako, eŕi ontan jai polita ospatuko dogu. Goxian, amaŕetan, meza nagosija berbaldi ta gusti; ta aŕatsaldian be elizkixun edeŕa ta tanboliña iluntzirarte.

Baŕa, entzun dogunez, egun oŕetan, "Labaŕondo-Eŕota,,'ko Pakunda'k eta "Zeaŕa,,'ko Marka (Markos) mutiłak, auŕesku edeŕ bana egingo dabe. Olako dantzari yasekuak, jentiak pozik ikusiko dituz.

"SAN LUIS'EN BIZITZA".—Markiegi'taŕ Joseba jaupari aguŕgaŕi ta euzkeltzale zintzua'ren idaztiño-au, igazitako astelenian eskuratu geban. Eta bertan, Markiegi jaunak, Gonzaga'taŕ Kondobika'ren bixitza ta erijotza deuna, geure euzkera gozo ta edeŕian azalduten dauskuz, aritik arira, eten bako jarijon gozuan. Ori dala-ta, idaztiño au, begi onez ikusi ta pozik irakurten dogu. Gaurko kistaŕok ba, olako irakuŕgai zerutaŕakaz geure gogoak asetuteko premiña ba-dogu ta...

Zorijonak egiliari; ta ijeki bat ekaŕi dauskunari, bijotzez eskeŕak.

"ETE,,'RI.—Barikuban, "Ez Martin, bai Martin" deritxon ipuña ete genkijan itanduŕen zeban. Oŕetzaz, zer-edo-zer iñoz entzun ixan dot, baña, ganoraz edestuteko moduan eztakit. Ganeko egunen baten baño, ipuin ori bilatzeko alegiña egingo dot, eta auŕkitzen ba-dot, Euzko-Eŕi-Jakintza arlora (J. L.) beriala bialduko dot, eta bestela lengo añan... "Lauaxeta" jaunak, "Euzko-Eŕi-Jakintza" arloa zorijonez imini dausku. Aguŕ "Ete" zintzo ta begikua.

MAÑARIKO.

Uaŕa.—Eta zorijonak eboi zintzo-zintzo bidalduten dozubezelako arlo onetarako gayak. "Ete" eta zeu eantzekuak eukiko ba'geuz.—L.

LEGAZPIA

ETA BRINKOLAŔAK... ere jun ziran Uranzu'ra Batzoki'ko ikuŕiña berekin zeramatela.

Brinkolaŕok begi-begiko abeŕtzaleak zaizkigu, ¡bai bein! Eta begikoago zaizkigu oraindik lugiñak edo nekazariak diŕugulako beurok.

Zuek zerate mutilak zuek, euzko-abeŕi-aldezko lanetan zintzoki jokatzen dezutenak, eta geidi edo lagun urkoaren iseka eta iŕi-paŕai jaramonik egin bage gurutz bidun ikuŕin zuri-goŕi-oŕlegia Jaun-Goikua eta Lagi-Zaŕ'aldezko ikuŕin bakaŕa maite dezutenak.

Jaŕai oŕela brinkolaŕak irakaspide oyek banantzen.

Ba'dakigu Brinkola alde oitan ere "masoyak" zeratela-ta esanaz, zuen baratza bikain oŕtara poŕu-joŕara jun zaizkitzutela bateonbatzuk. Ez egin jaramonik lelokeri oiri, gu bezela zuek gañontzeko jeltzale orok lez, ondo asko ba'dakite oik, "masoyak" ezkerala-ta. Oik, euzko-seme gaizto batzuk besterik eztira abeŕtzaletasunan edeŕtasuna ta indaŕa jasan edo sufridu ezinda estanda edo leŕ-egin dutenean iŕten dizkioten zerak, beste oik, "masoyak" gerala esanaz zuen baratza juteoi.

Oyeri esan biaŕ diezute, guk ere emengoeri esango diegu, poliki-poliki ibiŕi daixtezela abeŕtzalekin, eta batez ere ez daitezela gure euzko-baratza edeŕazoragaŕia lordintzera (estropear) etoŕi, laisteŕ izango dan egunen baten garbatu edo damututzea nai ezpa'dute.

Euzko-abeŕtzaletasun jeltzalia'ri atzera-eragingo dion gezuŕik oraindik ezta soŕtu. Trikili-montaña danak pilatzen ba'dira ere abeŕtzaletasunari atzera eztiote-eragingo. Eta bai gogoŕtxo ba'letoz zart-eragin.

ZAŔ-ZALE.

ERREZIL

¡ABEŔTZALIAK, EUP!—Goguan iduki eta alegindu, igandez, au da, ila onen 16'gn. Eŕezill'era etoŕtzen, aŕatsaldian izango da itzaldi abeŕkoi edeŕera.

Izlariak bikain-bikañak dira:
Zinkunegi'taŕ Joseba.
Zubiauŕe'taŕ Pidel.
Goenaga'taŕ Pie andereñua.
Leunda'taŕ Pausŕa.
Linazasoro'taŕ Karla ("Altzeta").

gañera bertsolariak, dantzariak, eleizkizun bat, eta gero gure enparantzan euzkel-jaya iluneŕaŕte.

¡Abeŕtzaliok, jayaŕte!

TALO.

LASARTE

ELEIZKIZUNAK. — Oi-bezela, aurten ere, Uŕila il guzian, txadon nagusian, aŕatsaldeko saspiretan Aguŕtza Doneko eleizkizuna egingo da.

Eleizkizuna oŕetara ozte aundia biltzen da.

¡Lasarteaŕa, zure abeŕi dan Euzkadi'ren ona nai badezu erosi ta irakuŕi aŕetaz izpaŕingi au!

AIZEZKI-OLA.—"Michelin" izen entzutetsuko aizezki edo "neumatico" ola emen egingo ez ote-zan zalantzak izan diran-aŕen, igazitako astea ezkeroz lanean ari dira; oraindik langile gutxi ordea.

Uste danez laxter lanari gogozki ekiñgo diote.

ABADIANO'TIK

IBAK EBAŔIA.—Il onetan jentiak biaŕ asko dauko izak ebaŕen; asko ikusten dira Urkiola'ra juaten zeregin onetan. Aurten txaŕto dabiltz Mendiolako bidia-ziaŕ, baña Jaungoikua - lagun datoŕen urterako bide baŕi edeŕa eukiko dabe.

EUZKEL-IXENA.—Joseba Mirena ixen edeŕakin, ugutzau zan igandean gure lagun "Txanbolina,,'ren semetxu bat. Zorionak.

EGUBAZTENEKO JAYA.—Abadiño'ko Albontsa-Karlataŕen buru diran batzuk, andikiro ospatu eben euren jaya. Danok dakigu eurentzako gauzarik onena mozkortutia dala (¡bai aŕanuetan bete euren gurarijau!) Euron bar edo kortatxu aretan majo busti ziran "ron" ta beste edadijagaz. Euren ereserkijari (Oriamendi) keya atera ondoren, ezekijen zer egin, eta erakutsi eben euren bijotz samuŕa; katotxu bategaz edeŕto olgau ei-ziran itxirik il da.

Onek jauntxuok eztakije biaŕa zer dan, uste dabe ludi onetan danak dagozala alpeŕik eurok dagozan moduan.

¿Ez eta-da gogoratu alkate jauna gixon onekin Mendiolako bide baŕira biaŕian eruateko? Ezta naikua dirua emotia beste gixon bateri ordaintzeko, onek biaŕ ixan andija dauke bertara juan ta biaŕ egiŕeko ikasi dagijan ludi onetara ezkariala etoŕi jan ta edan ta mozkoŕtuteko bakaŕik.

Onen ixena gura ba'dozuz alkate jauna datoŕen domekan esango dodaz.

EŔEKONDO.

Meñaka

Pozik irakuŕi neban zeure barikuko uaŕa. Bertan diñozunez, ona itzaldi bat egiŕen etoŕteko geŕtu zagoz. ba.

Etoŕi, ba, egi biribil batzuk esateko emen bai-dago biaŕa-ta.

Batez be emengo emakumeak euren Batza egin barik eztakit nik zeren begira dagozan, beste eŕijetako izpaŕak entzun da igiŕuten diran baño geyago ez igiŕuteko.

ZUŔU-MUŔUBA.—Emen be beste eŕirik geyenetan lez, karlataŕ banaka bat ondiño bixi dira. Eta onein aŕtekuak dira Durango'ko karlataŕen mitin-egunian Urraca Pastor'eri entzutiaŕen Durango'ratu ziranak. Gero, ¡jakiña, ba!, gure aŕtian be suŕ onetakuak bai-dira-ta, ara ixan ziraneko usaintxuba aŕtu eutsenakaŕik zeozertxu esan eben. Eta karlataŕok orain, eurekaŕik eragoten ibili ziranak nortzuk ixan ziran jakitiaŕen diruba emongo leukela esaten dabiltzazanaren zuŕu-muŕuba zabaldu da.

¿Zegaŕik ete? Karlataŕen mitiñera ixan zirala iñok jakiŕerik gura ez ixateko, ¿zetarako juan ziran, ba? Ala ilunpian gau-txorijak lez ibili gura dabe beti?

Euzko-eŕijan lanian dabil
arerijorik txaŕena,
goŕoto bixiz amuŕaturik
aŕapatzen al dabena.
Egunez lotsaz ageŕtuten da,
ilunetan dagi lana.
Uskuŕtza deuna miñian baña
bijotza karlataŕena,
Euzkadi'n eztau saŕtzerik eta
doyezala beragana.

Abeŕtzaliok itxaŕtu gaizan
beti lotan egon barik,
geuk landutako euzko-soluan
soŕtu eztedin sasirik.
Jaŕaŕu daigun geure lanian
bein be aspeŕtu bagarik;
gure bijotzak sutsu ba-dagoz
eztago iñoren bilduŕik,
Euzkadi'n ezta saŕtuko, ba, iñoz,
atzeŕiko basuŕdarik.

SOLUBEPE.

MUXIKA

"ATXONDO,,'RI. — Zeure astaŕteko idazkija dala-ta emakumak bekozko ilunaz dabiltz. Laŕi dagoz, batez be lanari deragitsenak. ¿Ikuŕiña aginduta daukela esango zenduban, ba? Eta saneuŕija bez auntzan gaubeŕdiko estula. Emengo emakumeak olako saneuŕiko ikuŕiña aginduteko adorerik ¿nun dauke, ba? Orain baŕiz gitxijago, zeure izpaŕokaz lotsea saŕtu dautsezubelako. Alako ikuŕin aŕua erosi al ixateko, zeuk aŕoputz oŕek, ¿askotxu emon dozu ala?

Zozketiari be ukutu zeuntzan eta bertan batzen zan txindija zetarako geban ezenkijala esan. Igaŕten da, bai, zeu sakel-aundijen bat zarana, edo iñoren ezak estututen etzauzan gibel-aundiren bat zarana. Zozketako txindi apuŕok zetarako doguzan iŕanduteko, ¡zeu etzagoz oŕaŕio geure atoŕa baŕubetan! Zozketakua ta geitxubago ba'geunka be bai-dogu, guk, txindija nun eralgi, zetan sautu, gastau. Eta zuk, gure txirotasunari begiratu barik, uŕez agiñetaraño beteriko kalipornianu bat bai-zintzazan aŕokerijok jaurti dozuz, eta lauŕlekotxu bat emoteko ustez ziran bat baño geyago euren asmo edeŕetatik atzeratuta imiñi.

Jakin egixu, ba, emengo emakumeak eztaukagula ixil-maraturik, ikuŕin baŕija egiŕeko txindirik eza baño. Iru edo lau abeŕtzale zintzok zeozeŕtxu emon dauskube. Emon dabenen aŕtekua dogu Ibarguengoŕiko Luki zintzua be. Onek emon euskunaz ondo pozik geratu gintzazan, baŕa geuk eskaŕik askuak emon be. Baña emonak-emon egin dauskubezanaŕen be, gu, beti txiro aŕtu doguzan gustijak zenbatuta be ondiño ezkara, ba, eldu 50 lauŕlekora. Eta eurokaz zozketa edo beste laguntza barik ¿zer egiŕeko?

Eta txindija ataratek zeozer egiŕia biaŕezkua zan-eta, zozketea egin dogu; zozketarako baŕiz, 1.000 txartel iraŕi, bakotxa eŕlian danak saltzen ba'gebazan 1.000 eŕial sakeleratuko gebazala-ta. Baña eztakit zenbatera elduko garan, ondiñokaŕen erdijak be eztoguz saldu-ta.

Beste Batzoki batzubetara eruan eta saltzia be oldoztu zan, baña muxikaŕ abeŕtzalientzat lotsagaŕija ixango zala-ta, asmo ori be ezerezian geratu zan.

Eta orain eztakigu Gastetxuben eta Emakume Abeŕtzale-Batza'k ikuŕiñak egiŕeko txindija nundik eta zelan atarako dogun. "Atxondo" idazle zaratatsubak biaŕba jakingo dau, edo onenian bere kalipornianu-sakela zabalduteko asmua ixango dau. Betoŕ, ba, sakel ori, eta biŕaŕtian, aguŕ.

MUXIKAKO. (1)

(1) "Atxondo,,'ri, zeuk, Muxika'ko, aundijak esaten dautsazuz. Eta gixagaxo aundijari bape eŕu barik. Ikuŕin gora-berok idatzi ebazana, "Atxaŕte" ixan zan, ba, aŕatu dozun astaŕteko izpaŕingijan bertan nire uaŕtxu baten baŕenian, iraŕkola-langilen eŕuz ageŕtzen dan "Atxaŕte". Egun atan, Muxika'ko, idazki bi egozan, ba, "Atxondo" eta "Atxaŕte,,'renak. Eta gure iraŕkola-langilak bijakaz bat egin eben, eta "Atxondo,,'ren ixenagaz argiŕaldu. Eta orain "Atxondo,'rentzako dira makiła gustijak. ¡Gixagaxua!...—Ibon.

ZEANURI

¡ORDUBA DOK!—Aspaldijan lo auŕkitzen gara Zeanuri'ko izpaŕkari gustijok, eta EUZKADI'ko irakuŕle gustijai etxake auxe baño entzuten: ¿Aspaldijan Zeanuri'ko idazkirik eztok ageŕtuten izpaŕingijan? Ordu gustijetan auxe entzuten dogu.

Elduten da igandia, eta bitxabaletik ikusten doguz zelan datozan euzko-gudarijak (mendigoxaleak).

Jaupa entzun ondoren euren lanean asten dira, eta elexatik uŕtetan diran aŕtean oŕitxo batzuk zabalduten dabez, eta euren artean "Abeŕija maŕatuteko, abeŕija ezagutu egin biaŕ da". Bilbao'ko Euzko-Gastedijak saritu ebana.

Izketan asten gara, eta diñauskube ¡lo zagoze zubek! "Jagi, jaki" Zeanuritaŕak, gure Sabin irakasliaren abotsetara, bada lasteŕ, Euzkadi'ko okela gustijetan ipinten diran legez eŕi onetan be Mendigoxale batza ipiñi biaŕ dogu. ¡Onek bai itxaŕtu gaŕu!

Onetarako eŕegututen dautzubek gaste gustijori, datoŕen igandian, ila onen 23'an, goxeko 11'etan "Etxebaŕia" etxian batu gaŕezala.

¡Zeanuritaŕak! Ez daŕela geldiŕu iñor batzaŕ onetara etoŕi barik.

ILAK. — Lengo astean zerubetara igon eban Altzusteko auzuneko Sagarna'taŕ Gabiña ren semetxubak (G. B.).

JUAN ETOŔIJAK. — Jaupari ikaslak, Gazteiz'era. Bilbao'ra irakasle ikaslak eta... beste asko. Emen aguŕtu doguz Robles Arangiz taŕ Imanol, aldun euzko-langilen bere emazte eta semetxubagaz.

GUDARITZEA.—Lengo igandian euki eben Apirka rako zozketea ta emenguetatik bik juan biaŕ dabe, lau azke, eta beste gustijak España'ra.

¿Euzkadi'n obetc elitzakez egongo?

AŔEGITAŔ BAT.

GOBIERNO CIVIL

LA DIARIA JORNADA

VISITAS

Al señor Amilibia visitaron ayer mañana en su despacho oficial de la Alameda de Rekalde:

Una Comisión del ramo de la Alimentación, para aclarar algunas dudas sobre la última disposición regulando el precio del pan.

Don Angel Gallarreta y veintidós obreros, que le hablaron de unos despidos con motivo de la suspensión de unas obras.

Los alcaldes de Durango, Getxo y San Salvador del Valle.

Una Comisión de la Agrupación republicana de Lemona.

Y don Leandro de Erkoreka, que acudió llamado por el gobernador civil.

A CUMPLIMENTAR

A mediodía el señor Amilibia abandonó su despacho oficial para trasladarse a la Diputación y Ayuntamiento, donde cumplimentó al presidente de la Comisión Gestora y al señor Erkoreka, como devolución de la visita que éstos le hicieron con motivo de la toma de posesión de su cargo de gobernador civil de Bizkaya.

CONFERENCIA TELEFONICA

Llamado por el alcalde de Bermeo, señor Basterretxea, el gobernador conferenció telefónicamente con dicho señor sobre la forma de actuar de un delegado suyo en el pueblo de Bermeo.

El gobernador desautorizó todo lo que el desaprensivo delegado estaba realizando.

DENUNCIA Y RECOGIDA

Ayer fué denunciado por el fiscal el valiente semanario nacionalista "Jagi-jagi". Los agentes de la Brigada social procedieron a su recogida, incautándose de numerosos ejemplares.

MUXIKA

¿Mendigoxale azartubenak nun?...

Andoni Deunari bederatziuŕena egiñaz, bide batez, atseden alditxu bat aŕtu biar nebala-ta Urkiola'ratu nintzan uŕilan lenenguan. Egaña Aba aguŕgaŕijak egin euskuzan gogoiñaŕkunetako itzaldi samuŕ jakingaŕijakaz, Goi-maŕasunez berotu genduzularik, an ixan gintzan euzkotaŕ gustijok Urtzi'k onetsi bezagiz, Egaña, zintzo ori.

Udazkeneko axe epelak igiŕuta-edo Urkiola'ratu ziran nire adizkidiak, asko be asko ixan ziran, eta poz-pozik bostekua estutu ta aguŕtu, be, ene abeŕkide on maŕe maŕiak. Gustijen ixenak, emen iminteko baña toki aundija biaŕko litxake, eta onenian baŕiz... biaŕen danen bat, neuk eztakidala, aiztuta-edo itxi.

ISPAZTEŔ'KO BOST EMAKUME.—Uŕila-onen bigaŕen larunbata ilunabaŕerako Urkiola'ratu ziran beste askoren aŕtian, Izpazteŕ'ko bost emakume zintzo, euren abarka-galtzerdi eta abaŕ beseŕiko erara, garbiro ta poliŕo jantzirik, Izpazteŕ'en goxian urten, Gizaburuaga, Murelaga (Aulestia), Muniŕibaŕ, Geŕikaitz, Goziaga ("Anbre"), Oiz, Yuŕeta, Durango, Izurtza eta Mañaria'tik gora Urkiola'raño... oñez; ¡eta ez uste ixan gero 18'ña urteko neskatiŕa gastiak zirala emakumiok! Aranburu'taŕ Todore 66 urteduna, 44 urte jaŕaŕubetan Izpazteŕ'tik Urkiola'ra juan-etoŕija oñez egiñikua.

Amies'taŕ Miren Bendure 65 urteduna, 24 bideŕ bardin egiñikua; Egiguren'daŕ Paskale 59 urteduna, 10 bidaŕ bardin egiña; Agiŕe'taŕ Lone 66 urteduna 5 bidar eta Aŕizubieta'taŕ Pantzeske 38 urteduna 5 bidaŕ bestiak le z juan-etoŕija oñez egiña.

Urkiola'ratu ziranaz batera, zuzen, Andoni Deunaren Elexa edeŕera saŕturik, otoyak-otoi egin, autoŕtu eta Landajuela'ren ostaturatu ziran, egun gustijan geukin batera Urkiola'n ixan bai-litzazan lez, txorija baxen alai ta bizkoŕ; emen euren ezagunakin eta abaŕ euzkotaŕ zintzuen edestijak edestubaz, itzaldi alai, gozatsubak egin apaldu ta "lo kuku bat" egin ondoren beste iñor baño goxago jagi, Jaunaŕtze, jaupa otoi eta enparauko euren kistaŕ zeregiñak egin eta gero... Andoni Deunari aguŕ egiñik... baŕiro be auŕegunian etoŕi ziran bidietatik Izpateŕ'eraño... ¡oñez! ¡Onexek bai emakume benetan azaŕtubak!

¡Aunek mendigoxale
Zintzo kementsubenak,
Neke-bildurik iñoz
Ezautu ezdabenak!

Egun-sentijan urten
Izpazteŕ'tik goxian...
Ilunabaŕ goiztxuban
Urkiola'n zirian.

¡Eta ez uste gero
Daguanik Izpazteŕ,
Urkiola'tik beranz...
Mañari baxen lasteŕ!

Gitxijenez bai-dira
Iruŕogei aneuŕkin,
Zail polit a neuŕtzeko
Emakumek... eŕekin!

¡Seiramaŕ ta sei ur...
Bizkarian dirala,
Eŕeko ezta gero
Ibiliakik makala!

Etxetik urten eta
Urkiolaragiño
Ezeben itxi egin
Euzkeraz garbi baŕ...

Euzkeraz bidietan,
Ostatu naiz Elexan,
Beti euzko-eredu
Kistaŕ zintzuen gixan.

¡Gora Izpazteŕ'eko
Todore ta lagunak,
Mendigoxalientzat
Diralako gureńak!

Euzkadi'ko gastedi
Mendigoxale-aldrak,
Ereduzat auŕik:
Aŕaturiko andrak.

Jel-bidez beti zuzen
Zutik beti euzkeldun.
Euzkadi'ren lorea
Lenbait len loŕta daigun.

ENBEITAR...

¿Qué ocurrió?

Una denuncia sobre supuesto atrac...

Ayer, sobre las once de la m... presentó en la Guardia municipal... viduo Anastasio Artorkiza, de ... ocho años, natural de Orduña y ... cilio en Zabalbide, 11, cuarto, m... do que en la calle de Buenos ... habían sustraído mil trescientas ... después de haberle maltratado ... varios individuos.

Como el denunciante no estaba ... do normal, en la Guardia muni... recogió la denuncia con las natu... servas, dedicándose dos municipales ... dagar lo que de cierto hubiera en ... festado por el tal Anastasio Ar...

Parece ser que a este individuo ... te le han faltado mil trescientas ... hecho del que tuvo conocimiento ... cia hace varios días. Lo que ... claro, dadas las condiciones de ... dad en que se encontraba Anast... de lo falte la cantidad, es ... han arrebatado. Ayer, al presen... la Guardia municipal con una ... idéntica a la cursada días anterior... ce ser que Anastasio Astorkiza ... efectos del alcohol, recordaba lo ... anteriormente.

Según nos informan, el tal indi... tentó a eso de las dos de la tar... darse, arrojándose a la ría, extr... no hemos podido comprobar.

Desde luego, queda descartado ... de la de ayer fuera robado... las pesquisas practicadas por ... pales se ha logrado averiguar q... tasio Astorkiza García no sacó a... cantidad.

Joyería - Platería - Relojería
CONSTRUCCION Y REFORMA DE ALHAJAS
Bitxitegia - Zillartegia - Gaheukaztegia
BITXIAK EGIN ETA BERRITZEN DITU
LEGAZPI, 10 — DONOSTIA — Urrutizkiña, 13.777

SE RECOMIENDA POR SI SOLO EL ALIMENTO INSUPERABLE
ALAR-ONENA
Olo aŕautzagilientzat eta txitak azteko. Utsik ematen ez duten jatekuak: Aragi aŕain eta azuŕ-irin "Alar Onena".
Especialísimo para gallinas ponedoras y cría de pollitos. Resultados garantizados. Harinas de carne, pescado y hueso "Alar Onena".
María J. Esnaola
Miracruz, 21 — SAN SEBASTIAN — Teléfono 12014
¡ALERTA! EXIGID SIEMPRE LA MARCA "ALAR ONENA"

Olareaga'tar J.
Suduŕ, estaŕi eta belaŕietako sendagilea.
CORREO, 50. — TOLOSA.
Uŕutizkiña, 269

Musatadi Osagilla
Bizkaŕ-azuŕ gexuak, tumore otzak, azuŕ okeŕtasunak elbaŕi (parálisis) egoteko tramankulu (aparato) egokija merke eta neuŕiz egin eta iminten dira. Zenbatean eta zelan ezer kendu barik esango yatzube.
Bilbao'n, Correo, 7.

Aranburu'tar R.
AZAL ETA TXIS-BIDIAK
Fueros, 5, 3.° DONOSTIA

MARTIKORENA
Begiyetako gexoen sendagillea
Garibay, 15 bis, 2.° DONOSTIA.

J. GOIKOETXEA
Médico-DENTISTA
MAYOR, 2. — DONOSTIA

Hipólito Irigaray
Medicina general. Cáncer y Tumores
Radium y Rayos X.
Prim, 32. DONOSTIA. Tl. 13.783.

J. M. Sansinenea
Enfermedades de infancia
Garibay, 5, 2.° Teléfono, 12.463.
DONOSTIA.

Dr. L. Zuriarrain
Corazón y pulmones. Rayos X.
Consulta de 11 a 1 y de 3 a 5.
Oquendo, 28, 4.° T. 12.682. Donostia

DR. VIDARTE
Sistemas nerviosos y mentales.
De 10 a 12 y de 2 a 5.
ELCANO, 10, segundo. — Donostia

Recomendado a todos los vascos el
:- BAR -: "PERICO"
Restaurant
Esterlines, 12. — Donostia. — T., 15.417.

F. LOIDI ZULAICA
ESPECIALISTA EN ENFERMEDADES DE LA PIEL Y SECRETAS
ALAMEDA, 6, 1.°. - Tl. 12.929. - Donostia

Dr. ZUBIA
Especialista en enfermedades de
OIDOS, NARIZ y GARGANTA.
Legazpi, 1, 3.° Teléfono, 11.068. Donostia

J. I. LABAYEN
ESPECIALISTA
Enfermedades de pulmón
Alameda, 7 - primero
DONOSTIA

R. REZABAL
DENTISTA
Fuenterrabía, 4 - 1.° - Donostia

Para artículos de niños, corsés y fajas a medida
"MERKIENA"
LEGAZPI, 1. — DONOSTIA

SUCESORAS DE
CASA SUSPERREGUI

CASA "TIBURCIO"
RESTAURANT. VIAJEROS.
Fermín Calbetón, 40. Tl. 13.130. D...

Medias y corsés
MAITIENA
EASO, 1 (ESQUINA MORAZA)
DONOSTIA

ULTRAMARINOS
Elícegui Hermanos. — Casa D...
LEGAZPI, 4 y 6. — Teléfono, ...
DONOSTIA

ALMACENES LASAGABASTER
TEJIDOS Y NOVEDADES
DONOSTIA

J. AYESTARAN
ALMACENISTA DE VINOS y COSECHERO DE SIDRA
Narrica, 1 — Esterlines, 8 — Donostia — Tel...

Droguería y Perfumería
MANUEL ALVAREZ MUGICA
Pinturas especiales de ...
Miracruz, 18 y 20. Tl. 10...
Donostia

EBANISTERIA Y CARPINTERIA MECANICA
Pedro Iparraguirre
Moraza, 15. Donostia. Tl., 1...

V. GARAIZABAL
Enfermedades del aparato digestivo y nutrición. Rayos X
ZESTONA — GIPUZKOA

Loza, porcelana y cristal. Especialidad en artículos para hoteles y restaurants
HIJOS DE A. DOHOTE...
Colón, 69. Teléfono, 174 IRUN

EMAKUMES...
Visiten el salón de señoras de
MARY ZAPIAIN
Ultimos ...
Easo, 7. — DONOSTIA — T. 1...

La Villa de Bilbao
Muebles, camas aluminio, ... latón. Cocinas ... Relojes ...
Aldamar, 2. T. 10.755. DONOSTIA

Elósegui - Arrio...
Huesos, Articulaciones, Deformidades...
Prim, 27, segundo. Donostia

Doctor. V. Loi...
OCULISTA
Avenida, 23, 2.° — DONOSTIA

Aurrentzako soñeko ta beste ga... asko. Artille-arika. Eskularru... Jostekogayak. Gaitzerdik gora... Pi Margall, 17 ... 12.646 urrutizkiña, — DONOSTIA